

Příloha k protokolu o SZZ č. ....

Diplomant: **Martina Bojanovská**

Vysoká škola: PF JU České Budějovice

Katedra: společenských věd

Aprobace: **NJ - OV**

Datum odevzdání posudku 18. 5. 2008

Recenzent diplomové práce :  
**Mgr. Renáta Sedláková, Ph.D.**

## POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

.....  
(téma)

### **Instituce rodiny a její hodnocení mladými lidmi v soudobé české společnosti**

Autorka si za téma závěrečné diplomové práce zvolila postoje mladých Čechů k instituci rodiny. Práci otevírá pohledem do dějin sociologie rodiny, k tématu přistupuje velmi zešířena a poměrně povrchně. Zpravidla jednotlivým tématům a autorům věnuje pouhý odstavec či necelou stranu textu a čerpá přitom téměř výhradně ze sekundární literatury, nejčastěji ze dvou učebnicových titulů prof. Možného.

Předložená práce je teoretického rázu, množství zpracované literatury je poměrně malé a autorka jednotlivé informační zdroje mezi sebou nekomparuje. V podstatě velká část druhé poloviny práce je „přepisem“ knihy L. Fialové a kolektivu: *Představy mladých lidí o manželství a rodičovství*. Většinu uvedených informací autorka nijak nekommentuje a neinterpretuje. Nedostatečná reflexe a malá obeznamenost s tematikou je zřejmá také z kapitoly *Vývoj demografického chování*, kde autorka o proměně věkové struktury české populace tvrdí: „*To může vyvolat obavy z negativních dopadů na ekonomiku, protože v důsledku menšího počtu mladých věkových skupin zestárne pracovní síla a tím se sníží efektivita práce. Tento demografický fakt by měl být ale vynahrazen vyšší úrovní vzdělání.*“ Tímto autorka jednak populační stárnutí dezinterpretuje a za druhé nekriticky přejímá stanoviska a postoje odborně označované jako demografická panika.

Ačkoli by jádrem práce měla být analýza demografických dat a zjištění z výběrových šetření, řada uvedených demografických ukazatelů končí rokem 2004, což je poněkud překvapivé, když Český statistický úřad většinu těchto údajů na svých stránkách pravidelně upravuje a doplňuje.

Některá v práci uvedená tvrzení jsou sporná, jiná nepřesná. (např. „*Zvýšený zájem o studium a vyšší počty studentů a studentek zaregistrovaly univerzity od počátku 90. let.*“ - s. 42, nebo na straně 27: „*Nesezdané soužití se dá označit jako manželství na zkoušku, ...*“ Naopak podstatou nesezdaného soužití je právě to, že kohabitující o uzavření manželství vůbec neuvažují. Příčinou nepřesných vyjádření mohou být i neobratné formulace, které posouvají celkové vyznění textu (např. „*Získání vlastního bytu nebo možnost bydlet samostatně je jednou*

*z nejdůležitějších podmínek uzavření sňatku a založení rodiny.“ - s. 47, podobně „Přání vstoupit se svým partnerem do svazku manželského samo o sobě nikdy nestačí a je jasné, že se musí splnit další podmínky. V první řadě je uzavření sňatku podmíněné ekonomickou situací snoubenců.“ - s. 53, nebo „O sňatek projevují zájem více absolventi vysokých škol a naopak nejméně často ho chtějí lidé se základním vzděláním, což jsou většinou mladí svobodní lidé, kteří ještě studují.“ s. 46.*

Styl práce je často příliš volný, spíše publicistický a v důsledku toho je řada formulací nepřesných nebo zavádějících (např. „*Přesto všechno se po válce stává rodina základem společnosti;...*“ s.7), což práci ubírá na odbornosti. (Např. „*Peníze, pokud si však chtějí pořídit dítě, jsou důležitou podmínkou, protože dnešní ceny jednotlivých věcí pro miminka (např. kočárek) jsou opravdu vysoké.*“ - s. 56n; „*Doufám, že i přes bouře, kterými si česká rodina v minulosti prošla, bude v budoucnu pevným přístavem a přestojí i další přehánky,...*“ - s. 63, nebo „*V porovnání s mladými lidmi před rokem 1989 mají dnešní stejně staří lidé o sto procent lepší možnosti.*“ - s. 40; nebo obrat „*než se uchytí*“ s. 40.)

Práce vykazuje i formální nedostatky. Grafy, na které autorka odkazuje, nejsou zařazeny v textu a autorka neuvádí, kde je má čtenář hledat. Nešikovné je formátování poznámek pod čarou, především pokud obsahují odkaz na internetové zdroje. Při psaní číselných údajů v češtině musí být mezi číslem s značkou procent mezera. Ačkoli se domnívám, že celá druhá polovina práce je souborem parafrází, ze samotné práce to není úplně zřejmé, protože autorka používá velmi nestandardní způsob citací a na zdrojové materiály odkazuje pouze sporadicky. Některé věty práce na sebe navenazují a kapitolám chybí vzájemné propojení.

Otázky k diskusi při obhajobě

Na straně 38 se ptáte: „*Má tedy budoucnost naší republiky v rukou mladá generace, pro kterou, jak se zdá, nejsou hlavní prioritou děti?*“ Jak jste na tom přišla? Řada významných (Možná, Beck, Becková-Gernsheimová) sociologů se shoduje na tom, že dítě je stále více hodnocenou entitou.

Na straně 55 uvádíte: „*Zvláštní skupinou jsou nezaměstnané ženy, které u mužů nejvíce preferují hezký vzhled a pěkné vystupování.*“ Jak byste toto zjištění interpretovala?

Celkové zhodnocení

Předložená teoretická práce působí nepřesvědčivě. Ačkoli zvolené téma přímo vybízí k realizaci byť jen malého kvalitativního průzkumu, autorka zůstává na rovině teoretické. To by samo o sobě nebylo špatné, kdyby s použitou literaturou kriticky pracovala a jednotlivé údaje a tituly komentovala a vzájemně komparovala. V tomto případě se však jedná spíše o jejich kompilaci. Práci hodnotím stupněm dobře s přihlédnutím k výkonu diplomantky při obhajobě.

V Plzni 18. 5. 2008

**dobře**

Návrh na klasifikaci diplomové práce: .....

.....  
podpis vedoucího - recenzenta diplomové práce